

1. ΑΤΟΜΟ

A. ΝΟΗΤΙΚΟΣ – ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Παιδεία – Εκπαίδευση Β', Γ' • Γλώσσα – Γλωσσομάθεια Α' • Λακωνικότητα Β' • Διάλογος Α' • ΜΜΕ Β' • Πνευματικός άνθρωπος Γ'

- Πνευματική καλλιέργεια- Φιλομάθεια- πολυμάθεια (ευρεία μόρφωση), στοχασμός, περισυλλογή, ενδοσκόπηση, διαλογισμός (συλλογισμός, βαθιά σκέψη).
- Διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων που κρατούν τον άνθρωπο σε διαρκή εγρήγορση.
- Ανθρωπιστική παιδεία που αποτελεί δύναμη θεραπευτική της ψυχής.
- Συγκροτημένη εικόνα του κόσμου, η οποία επιτρέπει να βλέπουμε τα πράγματα σφαιρικά και όχι μονόπλευρα και μονοδιάστατα. Αντίληψη, ευφυΐα, οξύνιοια, οξυδέρκεια, επινοητικότητα.
- Καλλιέργεια της λογικής, της κρίσης και του προβληματισμού, περιέργειας, οξυδέρκειας με στόχο αφενός την πνευματική ελευθερία / νηφαλιότητα / διαλλακτικότητα – διανοητική χειραφέτηση , αφετέρου την απεξάρτηση από προκαταλήψεις = πνευματική ελευθερία {«Όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά», Ρήγας Φεραίος}.
- Ενισχύεται η κριτική σκέψη, ο ορθολογισμός.
- Κριτική αφομοίωση της γνώσης / ενημέρωση- ελεύθερη διακίνηση ιδεών.
- Ως ενεργός και σκεπτόμενος πολίτης διακρίνεται από πνευματική εγρήγορση, επεξεργάζεται κριτικά τις πληροφορίες, συμμετέχει στον πολιτικό προβληματισμό της εποχής .
- Απόκτηση επιστημονικού και ερευνητικού πνεύματος.
- Περίσκεψη – σύνεση – προνοητικότητα - γόνιμη αμφιβολία, διαρκής αναζήτηση της αλήθειας, όχι άκριτη / αβασάνιστη αποδοχή απόψεων
- Απεξάρτηση από προκαταλήψεις, ιδεοληψίες, στερεοτυπικές αντιλήψεις και δεισιδαιμονίες, φανατισμό.
- Διαμόρφωση αυτόφωτων προσωπικοτήτων που θα διακρίνονται για την κριτική τους ικανότητα και τη δημοκρατική συνείδηση / μύηση σε αξίες και ιδεώδη.
- Δεκτικότητα στις νέες ιδέες – διαλλακτικότητα /ιδεολογική ανεκτικότητα/ αδιάλειπτη προσπάθεια για σφαιρική ενημέρωση - υγιής λειτουργία των ΜΜΕ(φορείς που δίνουν τη γνώση).
- Επικοινωνία με άλλους λαούς / ελεύθερη διακίνηση ιδεών και πολιτισμικών αγαθών- οικουμενική συνείδηση.
- Επιστημονική κατάρτιση / ειδίκευση αναπόδραστη ανάγκη της εποχής.
- Αρμονική συνύπαρξη σώματος και πνεύματος/ καλλιέργεια ιδιαίτερων κλίσεων.
- Ανεξαρτησία του τύπου και αναβάθμιση του παιδαγωγικού ρόλου του
- Καλλιέργεια γλώσσας ως συνεκτικό στοιχείο έκφρασης ανώτερης πνευματικής δημιουργίας/ λεξιλογικός πλούτος / γλωσσική, εκφραστική, ρητορική δεινότητα - γεφύρωση επικοινωνιακού χάσματος – σαφήνεια, ακρίβεια λόγου χωρίς βερμπαλισμούς ως ένδειξη καθαρότητας της σκέψης - αλληλεπίδραση γλώσσας- σκέψης.
- Ενίσχυση διαλόγου – μαθητοκεντρικό σύστημα – εφαρμογή ομαδοσυνεργατικής μεθόδου που προάγει το διάλογο και ενισχύει την ενεργή συμμετοχή.

- Προετοιμασία των εφήβων να αναλάβουν τις ευθύνες τους απέναντι στο σύνολο και να αποτελέσουν χρήσιμο κρίκο στην κοινωνική αλυσίδα.
- **Επικαιροποίηση γνώσεων /ευρωπαϊκή διάσταση παιδείας / βιωματική μάθηση.**

ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Αναλφαβητισμός Α΄ • Πληροφόρηση- παραπληροφόρηση Β΄ • (Κρίση στην παιδεία Β΄,Γ΄) • (Κρίση στη γλώσσα Β΄, Γ΄)

- Άγνοια, πνευματικό σκοτάδι, αμάθεια
- πνευματική νωθρότητα/ αδράνεια,
- λειτουργικός / οργανικός αναλφαβητισμός, απαιδευσία που συνεπάγεται την περιθωριοποίηση του ατόμου
- δογματισμός – ακρισία – μεροληψία – μισαλλοδοξία - αδιαλλαξία
- υπερειδίκευση που επιφέρει την προσκόλληση σ' ένα αποκλειστικά αντικείμενο και τότε ο άνθρωπος περιχαράκωνεται στα όρια της ειδικότητας, βιώνει την πνευματική μονομέρεια, αδυνατεί να παρακολουθήσει τις ραγδαίες επιστημονικοτεχνικές εξελίξεις της εποχής= **πνευματική μονομέρεια / μονοδιάστατος άνθρωπος**
- **άκριτη αποδοχή στερεότυπων αντιλήψεων** (=εκ των προτέρων γνώμες εσφαλμένες και μεροληπτικές, προϊόν αβασάνιστης σκέψης), οι οποίες θολώνουν την όραση και δένουν τη σκέψη
- το άτομο χάνει την κριτική του ικανότητα και γίνεται **θύμα ποδηγέτησης- χειραγώγησης - μεταβάλλεται σε ανδράποδο.**
- δημιουργία πειθήνιων ατόμων που ενστερνίζονται μία μοιρολατρική στάση ζωής.
- προσήλωση σε αναχρονιστικές / παρωχημένες αντιλήψεις που ναρκώνουν το νου και εμποδίζουν την πρόοδο, σε απολυτότητες- αυθεντίες- ιδεολογήματα – δόγματα –ιδεοληψίες.
- υπερπληροφόρηση, παραπληροφόρηση και χάλκευση γεγονότων που οδηγούν στην πνευματική σύγχυση, τον αποπροσανατολισμό.
- πολυμάθεια, εγκυκλοπαιδισμός
- μηχανιστική μάθηση
- εμπορευματοποίηση γνώσης
- πνευματικός εξανδραποδισμός – προπαγάνδα – μαζοποίηση που συνθλίβει την προσωπικότητα – άκριτος μιμητισμός, απώλεια προσωπικότητας.
- απουσία γλωσσικού αισθήματος, γλωσσικού κριτηρίου/ λεξιπενία / γλωσσική ένδεια – γλωσσική υστέρηση, φτώχεια- γλωσσική ανεπάρκεια/ελλιπής εκμάθηση λεξιλογικού πλούτου και δυνατοτήτων της γλώσσας- κακοποίησή της με βαρβαρισμούς και σολοικισμούς (γραμματικά και συντακτικά λάθη)
- βαθμοθηρία και ανταγωνισμός εκπαιδευτικού συστήματος
- μετατροπή δασκάλου σε «τεχνικό διεκπεραιωτή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και δεξιοτήτων» αλλά όχι στάσεων – τυπολατρία, λεπτομερειοθηρία, γραμματικός – συντακτικός φορμαλισμός.
- εξάλειψη χαράς δημιουργού λόγω της εξειδίκευσης.

- Ανθρωπισμός Γ΄
- Εθελοντισμός Γ΄
- Φιλανθρωπία Γ΄
- Ευθύνη επιστήμονα Γ΄
- Κριτική – αυτοκριτική Β΄
- Αυτογνωσία Β΄
- Δημοσιογραφική δεοντολογία Β΄

- **Αρετή του ανθρώπου να διακρίνει το καλό από το κακό, το αξιόπρακτο από το κατακριτέο, το δίκαιο από το άδικο, το θεμιτό από το αθέμιτο.**
- **Διαμόρφωση ηθικού και ενάρετου χαρακτήρα - ηθική συνείδηση, με προσήλωση στις ηθικές και ανθρωπιστικές αξίες , μέσα από γόνιμη ενδοσκόπηση / αυτοέλεγχο, εγκράτεια και συνεχή αυτοκριτική.**
- **Πίστη σε ιδανικά , αξίες (ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη...) Συναδέλφωση ηθικών αξιών του παρόντος και του παρελθόντος / οι αξίες αποτελούν τα εχέγγυα – ερείσματα για τη θεμελίωση ενός στέρεου μέλλοντος /εμφύσηση ιδανικών και αξιών.**
- **Ικανότητα να ελέγχει / χαλιναγωγεί τα πάθη / τα κατώτερα ένστικτα – προσπάθεια για αυτοβελτίωση μέσα από την καταπολέμηση αδυναμιών και ελαττωμάτων - ολιγάρκεια – αυτοπειθαρχία – αυτογνωσία μέσα από την επίγνωση των ικανοτήτων και προτερημάτων του ανθρώπου.**
- **Επικράτηση δικαιοσύνης, τιμότητας, εντιμότητας, φιλαλήθειας – ειλικρίνειας - υπευθυνότητας / ευσυνειδησίας – (αυτο)σεβασμού - ευπρέπειας – μέτρου – μεσότητας, πνεύμα αλτρουισμού, αλληλεγγύης, ηθικοποίηση / ηθική ανάταση.**
- **Τίθεται ως μέτρο ο άνθρωπος/ επιστήμη στην υπηρεσία του ανθρώπου και της κοινωνίας / εξανθρωπισμός επιστήμης, - πνεύμα αλτρουισμού / ηθική συνείδηση / ο άνθρωπος μεταβάλλεται σε ανθρωπιστή / ανιδιοτελής προσφορά.**
- **Ενσυνείδητη υποταγή στο νόμο: μύηση σε πειθαρχία, πνεύμα μεσότητας και αλτρουισμού, άμιλλας, φιλίας, αγωνιστικής αρετής.**
- **Άρση προκαταλήψεων και ρατσιστικών αντιλήψεων**
- **Εθισμός στον έντιμο αγώνα από έμφυτη ηθική προαίρεση του ατόμου.**
- **Εναισθητοποίηση – ενεργοποίηση της κοινής γνώμης / διαφάνεια προαγωγή ουσιαστικού και γόνιμου διαλόγου / αμερόληπτη απόδοση πραγματικότητας / διασταύρωση ειδήσεων / σεβασμός του κοινού /συνείδηση των ορίων του δημοσιογραφικού επαγγέλματος /συνιστούν το βασικό πυλώνα της δημοκρατίας.**

- Υλισμός- καταναλωτισμός Β', Γ'
- Αλλοτρίωση Β', Γ'
- (Έλλειψη δημοσιογραφικής δεοντολογίας Β')
- (Έλλειψη ευθύνης επιστήμονα Γ')

- **Αμοραλισμός(=ηθική κρίση)/** αήθεια / ανηθικότητα /απουσία ηθικών φραγμών και ενδοιασμών, ασυδοσία, υποταγή σε αχαλίνωτα πάθη , ηθική σήψη και διαφθορά,
- συμπεριφορά που υποκινείται από ταπεινά ένστικτα και ελατήρια, **φιληδονία, απληστία – πλεονεξία,** έμφυτη τάση του ατόμου να αρέσκεται στην κολακεία, εγωπάθεια, **ωφελιμισμός, χρησιμοθηρία, ιδιοτέλεια, κερδοσκοπία, κερδοθηρία.**
- **ελαστική συνείδηση,** που ανέχεται τη χρήση αθέμιτων μέσων για την επίτευξη προσωπικών σκοπών, **κατάχρηση επιστημονικού έργου σε απάνθρωπες –** αντιανθρωπιστικές εφαρμογές.
- **πρόταξη υλικών αξιών** που καλλιεργεί τον ατομικισμό και υποσκάπτει τη συλλογικότητα /**στεβλή ιεράρχηση αξιών / υλιστικό πρότυπο ζωής / κινήγι/ θεοποίηση του χρήματος , του γρήγορου και εύκολου κέρδους (πνεύμα ήσσονος προσπάθειας),** ευδαιμονιστικός τρόπος ζωής, κινήγι υλικών απολαύσεων/προάγεται το ατομικό συμφέρον σε βάρος του κοινωνικού.
- **χρεοκοπία – εκφυλισμός ιδεολογιών και αξιών /** απανθρωποποίηση και αλλοτρίωση του ατόμου / απώλεια – αφαίμαξη ηθικών αξιών.
- **εμπορευματοποίηση της παράδοσης και αξιών παρελθόντος**
- **στείρος μιμητισμός - μαζοποίηση -** προώθηση ομοιόμορφου τρόπου ζωής και κοινών ιδεολογικών, πολιτικών και πολιτιστικών προτύπων / η σύγχρονη εποχή επιβάλλει το «φαίνεσθαι» και όχι το «είναι» / μεγαλύτερη σχέση με υλικά αγαθά και όχι με τους ανθρώπους / αισθητική ομοιομορφία/ καλλιέργεια αγελαίας συμπεριφοράς ατόμων .
- **κυριαρχία δίκαιου της πηγής:** Επικράτηση οικονομιστικού μοντέλου σε βάρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων/ στυγνή λογική.
- **απομάκρυνση από την κοινωνική αποστολή:** Εκβαρβαρισμός επιστήμης ως συνακόλουθο της απουσίας / εκφυλισμού ηθικών αξιών / άμβλυνση δημιουργικής φαντασίας και περιορισμός ελεύθερης προσωπικής έκφρασης.
- **«κίτρινος τύπος» /εξυπηρέτηση πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων /** σχέσεις εξάρτησης με οικονομική και πολιτική εξουσία / προπαγανδιστική λειτουργία /στιγματισμός της πολυφωνίας/ παραχάραξη διαστρέβλωση της αλήθειας – παραπληροφόρηση / μεροληπτική στάση / εμπορευματοποίηση- διαβρωτική λειτουργία τύπου / αποπροσανατολισμός ΜΜΕ /απομάκρυνση από την κοινωνική τους αποστολή /στιγματισμός της πολυφωνίας /αποσιώπηση πληροφοριών / παραπληροφόρηση / μεγέθυνση και υποβάθμιση γεγονότων / προβολή αρνητικών προτύπων και ηρωοποίηση εγκληματιών.
- **ατομικισμός, αδιαφορία για τα κοινά,** ανταγωνιστικές - συμβατικές ανθρώπινες σχέσεις.

- Το κωμικό Α΄
- Το γέλιο Α΄
- Νέοι Α΄

- **Ψυχική υγεία / απαλλαγή από ρουτίνα καθημερινής ζωής/απαλλαγή - αποσυμπίεση από άγχος και νευρώσεις** που προκαλεί ο σύγχρονος τεχνοκρατικός προσανατολισμός/ απομάκρυνση από γρήγορο και ασθματικό ρυθμό ζωής / συναισθηματική ισορροπία.
- **Ανωτερότητα του εσωτερικού μας κόσμου** = ευγένεια, ψυχική ευγένεια, πλούσιος συναισθηματικός κόσμος με πολύπλευρες ευαισθησίες.
- **Ενίσχυση των ψυχικών αρετών:** αγωνιστικότητα, αισιοδοξία, θάρρος ,τόλμη (γενναιότητα), επιμονή και υπομονή, αποφασιστικότητα και βούληση, νηφαλιότητα, αυτοκυριαρχία / υπεράσπιση της ακεραιότητας του ατόμου/ αίσθηση μέτρου/ τόνωση ψυχικού σθένους / διάπλαση αυτοδύναμης και αυτοτελούς προσωπικότητας.
- **Εκλέπτυνση συναισθημάτων – συναισθηματική κάθαρση/ ψυχική αναγέννηση/ διάπλαση αυτοδύναμης και αυτοτελούς προσωπικότητας/ υπεράσπιση της ακεραιότητας του ατόμου/ αίσθηση μέτρου/ τόνωση ψυχικού σθένους /δημιουργική αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου / συναισθηματική ισορροπία.**
- **Αισιόδοξη αντιμετώπιση της ζωής, ευφρόσυνη και όχι πεσιμιστική διάθεση, αξιοπρέπεια, αυτοεκτίμηση – αυτοπεποίθηση / νιώθει ευδιάθετος, χαρούμενος, ξένοιαστος, αυθόρμητος .**
- **Απελευθέρωση από συγκινησιακές εξαρτήσεις, εσωτερική ελευθερία, έλεγχος παθών, ενστίκτων, ορμών, από συγκινησιακές εξαρτήσεις**

• **Νέοι – εφηβεία – Τρίτη ηλικία Α΄**

- **χαμένη ποιότητα ζωής / ανατροπή ψυχοπνευματικής ισορροπίας/ εκτόνωση και αποφόρτιση καταπιεσμένων συναισθημάτων / επίταση άγχους/ ανία, πλήξη, μονοτονία, κορεσμός, ψυχική αλλοτρίωση, απώλεια της ψυχικής ισορροπίας, κυριαρχία παθών-ενστίκτων,**
- **ψυχικές διαταραχές και ψυχικά νοσήματα, κατάθλιψη, αυτοκαταστροφικές τάσεις, ηττοπάθεια, απαισιοδοξία, συναισθηματική αναλγησία**
- **αίσθημα μειονεξίας και κατωτερότητας**
- **αλλοτρίωση ατόμου / απώλεια ακεραιότητας ταυτότητας, ιδιαιτερότητας, αυθυπαρξίας του ατόμου /ανταγωνιστικές σχέσεις**
- **Φυγή από την πραγματικότητα, καταφυγή σε υποκατάστατα της ευτυχίας και σε τεχνητούς παραδείσους, ανικανοποίητο, ψυχολογικός εξανδραποδισμός /υποδούλωση στο υλιστικό πρότυπο ζωής, ετεροκαθορισμός του ατόμου, εθελόδουλία / βαρβαρότητα / ζηλοφθονία / έπαρση / αλαζονεία**
- **εκμετάλλευση ανθρώπινων αναγκών και αδυναμιών.**

2. ΟΜΑΔΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

- Φιλία Α΄
- Έρωτας Α΄
- Πρότυπα- είδωλα Α΄
- Κοινωνικοποίηση Γ΄

- **Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνείδησης και ευαισθησίας, πρόταξη του κοινού καλού**, αφύπνιση κοινωνικής συνείδησης και ευαισθησίας / αίσθηση καθήκοντος και υποχρεώσεων απέναντι στο κοινωνικό σύνολο / μεταβολή σε χρηστό πολίτη / αγώνας για την κοινωνική πρόοδο / διασφάλιση νόμιμης τάξης – αποτροπή εγκλήματος / διασφάλιση κοινωνικής προόδου / κατοχύρωση ισονομίας / πρόταξη «κοινού καλού» / επίγνωση κοινωνικής ευθύνης επιστήμονα / ενδιαφέρον για τα κοινά, ενεργητική συμμετοχή σ' αυτά.
- **Ανάπτυξη κοινωνικών αρετών: συλλογικότητα, πνεύμα της συνεργασίας, της αλληλοκατανόησης, αμοιβαιότητας, σύμπνοιας και της αλληλεγγύης.**
- Ουσιαστικό ενδιαφέρον για τις μειονότητες στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικής κοινωνίας μας. Αυτό εκδηλώνεται με την έμπρακτη έκφραση του ενδιαφέροντος και της αλληλεγγύης προς αυτές.
- **Πνεύμα ισοτιμίας, ισονομίας, δικαιοσύνης και κυρίως αξιοκρατίας.**
- **Υγιής κοινωνικοποίηση** του ατόμου (=προσαρμογή, ομαλή ένταξη στο κοινωνικό σύνολο / Εκκοινωνισμός, συμμετοχή στο κοινωνικό «γίνεσθαι»/ μύηση στους κοινωνικούς κανόνες / αφομοίωση και εμπέδωση των κοινωνικών αρχών και αξιών, δημιουργική κατανόηση των κανόνων και αξιών της κοινωνίας, εκπλήρωση των υποχρεώσεων και διεκδίκηση των δικαιωμάτων.
- **Διασφάλιση της** κοινωνικής ευρυθμίας και συνοχής.
- **Υγιής κοινωνικότητα:** σύναψη διαπροσωπικών και κοινωνικών σχέσεων , που βασίζονται στην αμοιβαία κατανόηση, ικανοποίηση της έμφυτης κοινωνικότητας και της ανάγκης του ανθρώπου για **ουσιαστική ψυχική επαφή και επικοινωνία.**

- Χάσμα γενεών Α΄
- Μαζοποίηση Γ΄
- Ανθρώπινα δικαιώματα (ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΑΙΔΙΟΥ, ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ, ΓΥΝΑΙΚΑΣ) Γ΄
- Βία- επιθετικότητα – τρομοκρατία Γ΄
- Θανατική ποινή Γ΄
- Στερεότυπα Β΄
- Ρατσισμός Β΄
- Μετανάστευση Γ΄
- Φεμινισμός Γ΄

- **Ατομικισμός, εγωισμός, πρόταξη του ατομικού συμφέροντος έναντι του συλλογικού**, αποστασιοποίηση από τα κοινά, ανθρώπινες σχέσεις σε κρίση.
- **Έξαρση παθογόνων φαινομένων, βία, εγκληματικότητα**, /φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας – κοινωνικής νοσηρότητας/ διακίνηση και χρήση ναρκωτικών, οργανωμένο έγκλημα, τρομοκρατία, δράση παρακρατικών οργανώσεων, διάρρηξη κοινωνικού ιστού / οπισθοδρόμηση, αποτελμάτωση κοινωνιών. Η **περιθωριοποίηση ατόμων – ομάδων με αποκλίνουσα συμπεριφορά**, επιλογή πολλών νέων να ζουν και να δρουν στο κοινωνικό περιθώριο , να εκδηλώνουν **ανομική / παραβατική συμπεριφορά / ένταξη σε ομάδες του αντιεξουσιαστικού χώρου**
- **Διάρρηξη κοινωνικού ιστού, κοινωνική νοσηρότητα, χαλάρωση κοινωνικής συνοχής**, κρίση κοινωνικών θεσμών (οικογένεια, σχολείο,..), στείρος ανταγωνισμός , αντιπαλότητα, ενίσχυση αναξιοκρατίας και άμβλυνση κοινωνικής ανισότητας.

- **Κρίση διαπροσωπικών σχέσεων, μοναξιά, αποξένωση, καχυποψία των ανθρώπων-χρησιμοθηρικό πνεύμα-** σύγχρονων μεγαλουπόλεων, γιγάντωση κοινωνιών/ υποκριτικές – συμβατικές σχέσεις (απρόσωπες κοινωνίες / άχρωμες τσιμεντούπόλεις)
- **κατάφωρη παραβίαση ανθρωπιστικών δικαιωμάτων μειονοτήτων**
- **άμβλυνση κοινωνικής ευθύνης επιστήμονα.**
- **Εκ διαμέτρου αντίθετες- διαφορετικές απόψεις απέναντι σε θεμελιώδη ζητήματα ζωής**

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Δημοκρατία – λαϊκότητα Γ΄
 Πολιτικοποίηση Γ΄
 Ελευθερία Γ΄

1. Πολίτες

- **Κοινωνία πολιτών:** Η κοινωνία πολιτών συμμετέχει ενεργά στο δημόσιο βίο, γνωρίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της, διεκδικεί με σύνεση τα πρώτα και με συνέπεια υλοποιεί τις δεύτερες. Παρακολουθεί τις πολιτικές εξελίξεις, στηλιτεύει τις αυθαιρεσίες της πολιτικής ηγεσίας και αγωνίζεται για την εδραίωση της δημοκρατίας με μέσα το γόνιμο διάλογο, χρήση των δικαιωμάτων του, επιλέγει διάλογο, πολυφωνία, προωθεί τη δικαιοσύνη, τη συναίνεση, τη διαλλακτικότητα. Ως ενεργός και σκεπτόμενος πολίτης οφείλει να βρίσκεται σε πνευματική εγρήγορση, να επεξεργάζεται κριτικά τις πληροφορίες, να συμμετέχει στον πολιτικό προβληματισμό της εποχής .

2. Πολιτικοί

- Οι **πολιτικοί** με το λόγο και τις πράξεις τους είναι ανάγκη να προάγουν το **εθνικό συμφέρον**, χωρίς κομματική ιδιοτέλεια. Η **αξιοκρατία** διασφαλίζει την αντικειμενική επιλογή ικανών ατόμων σε νευραλγικές θέσεις με θετικό αντίκτυπο στην εύρυθμη λειτουργία των θεσμών.
- **Εύρυθμη λειτουργία πολιτεύματος και θεσμών. Ήπιο και ήρεμο πολιτικό κλίμα – προαγωγή του δημόσιου διαλόγου** = επίλυση προβλημάτων μέσα σε κλίμα συναίνεσης και νηφαλιότητας που αναδεικνύει τις πιο τελέσφορες επιλογές.
- **Κατοχύρωση πολιτικών δικαιωμάτων / προάσπιση (εναρμόνιση με) δημοκρατικών θεσμών – περιφρούρηση- θωράκιση δημοκρατικού πολιτεύματος / άρτια λειτουργία δημοκρατικών πολιτευμάτων /** εναρμόνιση στις δημοκρατικές αρχές / η δημοκρατία πηγάζει από το λαό και λειτουργεί για το λαό **Θωράκιση των δημοκρατικών θεσμών** με ασφαλιστικές δικλίδες / ρυθμίσεις από την πλευρά του κράτους για την ευρυθμία, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία.
- **Ήθος πολιτικής ηγεσίας, διάκριση των τριών εξουσιών**, ώστε να εξισορροπούνται αμοιβαία και να αποφεύγονται οι καταχρήσεις / κράτος δικαίου και αλληλεγγύης.

- Αποπολιτικοποίηση Γ΄
- Γλώσσα εξουσίας- προπαγάνδα Γ΄
- Ολοκληρωτισμός Γ΄
- Μεσσιανισμός Γ΄
- Λαικισμός Γ΄

1. Πολίτες

- Απουσία πολιτικής παιδείας, κρίση πολιτικής συνείδησης, κατάχρηση ελευθερίας, πνεύμα συμφέροντος- συναλλαγής / παθητικότητα, αποπολιτικοποίηση .

2. Πολίτευμα – θεσμοί

- **Κρίση / δυσλειτουργία δημοκρατικών θεσμών** (κοινοβουλευτισμός, ΜΜΕ, τοπική αυτοδιοίκηση) / υπονόμηση- καταστρατήγηση δημοκρατίας /
- **Τυφλός φανατισμός / κομματισμός, όξυνση των πολιτικών παθών** υποδαυλίζουν ακραίες πολιτικές αντιπαραθέσεις και υπονομεύουν τη δημοκρατία
- Η αναξιοκρατία (οικογενειοκρατία / νεποτισμός – ευνοιοκρατία), πελατειακές σχέσεις πολιτικών – πολιτών, το τέρας της **γραφειοκρατίας** == όλα αυτά πληγώνουν / απογοητεύουν τους πολίτες και τους κάνουν να νιώθουν εχθρικό το κράτος= αποστασιοποίηση από τα κοινά (πολιτική αλλοτρίωση) / αδυναμία εκσυγχρονισμού κομμάτων/ δημαγωγία - εξαπάτηση λαού/πολιτική εξάρτηση / φαινόμενα αναξιοκρατίας – πελατειακών σχέσεων – ψηφοθηρίας – δημοκοπίας –υποσχεσιολογίας.
- **Μεσσιανισμός** (δουλοπρεπής / μοιρολατρική προσμονή λύτρωσης από τους κάθε λογής εθνοσωτήρες) / περιορισμός της συμμετοχής του πολίτη- εναπόθεση ελπίδων σε αυτοαποκαλούμενους προφήτες.
- Απειλή από την **τρομοκρατία**, ύπαρξη **ολοκληρωτικών καθεστώτων, αναζωπύρωση ακραίων – ολοκληρωτικών ιδεολογιών /**
- **Κινδυνολογία**, απροκάλυπτη προπαγάνδα / προπαγανδιστικός λόγος – «ξύλινη γλώσσα» πολιτικής, **Προσωποπαγή κόμματα ,που βασίζονται στην ισχυρή προσωπικότητα του ενός καταργώντας κάθε έννοια δημοκρατικής συλλογικότητας.**
- **Συγκεντρωτισμός εξουσίας, λαϊκισμός** (οτιδήποτε φαίνεται λαϊκό, αλλά είναι βαθύτατα αντιλαϊκό, καθώς πλήττει τα συμφέροντα του λαού) / **σφετερισμός εξουσίας / παραπλάνηση και αποπροσανατολισμός του λαού με αποτέλεσμα να επιβάλλονται ανίκανοι πολιτικοί ηγέτες.**
- **Επικράτηση- κυριαρχία ολοκληρωτικών-απολυταρχικών- ανελεύθερων καθεστώτων/αποτροπή αυθαιρεσιών εξουσίας.**
- **Συναλλαγή των κυβερνώντων με κύκλους οικονομικών συμφερόντων (διαπλεκόμενα συμφέροντα) / κρούσματα δωροδοκίας.**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- Επιστήμη- τεχνολογία Γ΄
- Πληροφορική – διαδίκτυο Β΄, Γ΄
- Εργασία – επάγγελμα Β΄
- Επαγγελματικός προσανατολισμός- καταμερισμός Β΄

- **Επαγγελματικός προσανατολισμός, προσφορά, συνείδηση, βιοτικό επίπεδο, ποιότητα αγαθών, παραγωγή-παραγωγικότητα, υλικοτεχνικά μέσα, σχόλια για περιβάλλον.**
- **Ορθή επιλογή επαγγέλματος** με κριτήρια που εναρμονίζονται με την ιδιοσυγκρασία του ατόμου. Επαγγελματικός προσανατολισμός συστηματικός και στηριγμένος σε επιστημονικά δεδομένα
- **Ενίσχυση επαγγελματικής συνείδησης:** το επάγγελμα θεωρείται χώρος προσωπικής δημιουργίας, υλικών απολαβών αλλά και κοινωνικής προσφοράς (επαγγέλλομαι = υπόσχομαι). Διαρκής επιμόρφωση στο γνωστικό αντικείμενο, αναγκαιότητα ειδίκευσης για προγραμματισμό, οργάνωση παραγωγής, αποτελεσματικότητα και τεχνογνωσία σε μια εποχή ιλιγγιώδους ανάπτυξης της τεχνολογίας (H/Y - τηλεργασία). **Βελτίωση συνθηκών εργασίας** σε ό, τι έχει σχέση με ωράρια, αμοιβές, σχέσεις εργοδοτών - εργαζομένων.
- **Επιστημονικοτεχνική ανάπτυξη** =εξελίξεις και επιτεύγματα που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων (πχ. Αύξηση του μέσου όρου ζωής, αποτελεσματική φαρμακευτική / χειρουργική αντιμετώπιση ανιάτων ίσαμε χτες ασθενειών), Η επιστήμη απελευθερώνει το νου από τα δεσμά της αμάθειας, η τεχνολογία με τον αυτοματισμό μας λυτρώνει από το μόχθο πχ. με την αυτοματοποίηση και τυποποίηση της εργασίας . Η είσοδος της μηχανής στην παραγωγική διαδικασία συνέβαλε στην αύξηση της παραγωγής καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας αγαθών και υπηρεσιών. Η καταναλωτική κοινωνία αρχικά έθεσε ως στόχο την ευημερία των ανθρώπων
- **Αναπτύσσονται ταχύτατα οικονομικοί κλάδοι** (εμπόριο, προηγμένη τεχνολογία, εξέλιξη των μέσων μεταφοράς και επικοινωνίας), υπάρχει ελεύθερη διακίνηση προσώπων και κεφαλαίου, ενίσχυση της **ανταγωνιστικότητας**, αύξηση των **επενδύσεων**, έργα **υποδομής** / εισροή ξένου συναλλάγματος / νέες θέσεις εργασίας – νέες μορφές- νέοι επαγγελματικοί κλάδοι / ισότιμη οικονομική ανάπτυξη / ανταγωνισμός επιχειρήσεων που οδηγεί στη μείωση των τιμών και βελτίωση ποιότητας προϊόντων /άνοιγμα - διεύρυνση παγκόσμιων αγορών/ενίσχυση με χρηματοδοτικά προγράμματα.
- **Οικονομική ανάπτυξη σύμφωνη με την ιστορική πορεία, τις ανάγκες, την παράδοση της χώρας.**

- Γενετική – κλωνοποίηση – βιοηθική Γ΄
- Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος Γ΄
- Εξειδίκευση – υπερεξειδίκευση Β΄
- Ανεργία- εναλλακτικές μορφές εργασίας (τηλεργασία) Β΄
- Διαφήμιση Β΄, Γ΄
- Φτώχεια Γ΄

- **Μηχανοποίηση, μείωση ελεύθερου χρόνου, υλικός ευδαιμονισμός, καταναλωτισμός, πρώτες ύλες- έλλειψη, περιβάλλον και μόλυνση, λήψη μέτρων**
- **Ανεργία** – υπό / έτερο – απασχόληση / αδυναμία απορρόφησης εργατικού δυναμικού
- **Επαγγελματική αλλοτρίωση:** άρση της δημιουργίας, άγχος και ένταση, σκληρός ανταγωνισμός, κερδοσκοπικός χαρακτήρας εργασίας. Τυποποιήθηκε η εργασία και μηχανοποιήθηκε η ζωή του ανθρώπου, **καθώς αυτός μετατράπηκε σε γρανάζι της παραγωγικής μηχανής και κατανάλωσης, υποδουλώθηκε στα ίδια του τα δημιουργήματα, θεοποίησε το χρήμα.** Από την άλλη, η **κατάχρηση της επιστήμης και της τεχνολογίας υπονομεύουν την ποιότητα ζωής (οικολογική καταστροφή, πολεμικοί εξοπλισμοί , πυρηνικά, χημικά απόβλητα, παράνομα πειράματα γενετικής μηχανικής, γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί στη διατροφική αλυσίδα κοκ.)/ μετατροπή του ανθρώπου σε παραγωγική μονάδα/ ωφελμιστική – χρησιμοθηρική αντιμετώπιση εργασίας/ εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων με κάθε τίμημα.**

- **Όξυνση οικονομικών αντιθέσεων στο εσωτερικό των κοινωνιών αλλά και μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών.** Διαιώνιση του προβλήματος της φτώχειας στον Τρίτο Κόσμο (υποσιτισμός, φτώχεια, εξαθλίωση, δουλεμπόριο) / **διεύρυνση- όξυνση κοινωνικών ανισοτήτων/** κοινωνική διαστρωμάτωση / οικονομικός μαρasmus μικρών επιχειρήσεων/γιγάντωση οικονομικής κρίσης και συνακόλουθη γιγάντωση ανεργίας.
- Αύξηση μεταναστευτικού ρεύματος = όξυνση κοινωνικών αναταραχών
- Γενικότερα: παρατηρείται συνεχής **πρόοδος του υλικού πολιτισμού**, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν: άνοιγμα της ψαλίδας *ανάμεσα* στα πλούσια και τα φτωχά κράτη, οικονομική **κρίση**, πείνα - φτώχεια, υποσιτισμός και εξαθλίωση λαών, παραοικονομία.
- **Αξιοποίηση φυσικών πόρων και πρώτων υλών:** συνιστώνται ήπιες **εναλλακτικές μορφές ενέργειας** (ηλιακή, αιολική).
- **Φύση:** αποτελεί πηγή ζωής, έμπνευσης, διδάσκει με την αρμονία, ισορροπία και νομοτέλεια της. Όμως σημειώνεται **υπερεκμετάλλευση φύσης, διαταραχή της οικολογικής ισορροπίας / διαταραχή οικολογικής ισορροπίας, συρρίκνωση - αφαίμαξη πρώτων υλών, αλλοίωση φυσιογνωμίας τόπου και οικοσυστημάτων, εξαφάνιση ζώων, έλλειψη σεβασμού σε κάθε μορφή ζωής.**

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

• Βιβλίο - λογοτεχνία Β', Γ'   • Ψυχαγωγία Α'   • Αθλητισμός – ολυμπισμός Α', Γ'   • Τέχνη - κριτική Β'   • Μνημεία Γ'   • Τουρισμός – αγροτουρισμός Γ'   • Φυσικό περιβάλλον Γ'

Περιλαμβάνει ΤΕΧΝΕΣ – ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ – ΓΛΩΣΣΑ – ΗΘΗ / ΕΘΙΜΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ – ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

- **Καλλιτέχνες / πνευματική ηγεσία**
- **Τέχνες** που εκλεπτύνουν το **αισθητικό κριτήριο** και αναβαθμίζουν την **αισθητική αντίληψη /** παιδευτικός ρόλος τέχνης που εξευγενίζει : ζωγραφική, μουσική, λογοτεχνία, θέατρο
- **ψυχαγωγία** (εξευγενισμός ψυχής) γόνιμη διάθεση του ελεύθερου χρόνου
- **ανθρωποπλαστικός χαρακτήρας του πολιτισμού**
- **πνευματικοί άνθρωποι** (καλλιτέχνες, επιστήμονες, θρησκευτικοί παράγοντες) διαφωτίζουν, αφυπνίζουν συνειδήσεις, ευθύνη να κρατήσουν το βλέμμα τους στραμμένο στα μεγάλα σημεία αναφοράς (αξίες, ιδανικά) / να λειτουργήσουν ως «διαφωτιστές» για την καταπολέμηση της αμάθειας.
- **γλωσσική παιδεία /καλλιέργεια γλωσσικού αισθήματος**
- **επαφή με τα ήθη και έθιμα**
- **αθλητικό ιδεώδες ,ολυμπιακό ιδεώδες(ανάταση πνευματική μέσα από αυτά που προσφέρει)**
- **Πολιτισμική αναβάθμιση/ οικουμενικός πολιτισμός**
- **Το φυσικό περιβάλλον ως πηγή ζωής/ ευεργετική επίδραση στη σωματική και φυσική υγεία του ανθρώπου/ερέθισμα για ανάπτυξη επιστήμης/ πηγή έμπνευσης για καλλιτεχνική δημιουργία.**

- Ριάλιτι σόου Β´
- Διασκέδαση Α´
- (Στρατευμένη τέχνη Γ´)
- (Πολιτιστική αλλοτρίωση Γ´)
- Γλωσσική υποβάθμιση/λεξιπενία/ γλώσσα των νέων/ (greeklish) Α´

- **Ανούσια διασκέδαση** / βιομηχανία θεάματος και ακροάματος
- **Στράτευση της τέχνης**/ εμπορευματοποίηση της καλλιτεχνικής παραγωγής, μαζική κουλτούρα, ιδεολογική χειραγώγηση/ κερδοσκοπικός – χρησιμοθηρικός χαρακτήρας τέχνης / εμπορευματοποίηση τέχνης/ διαστρέβλωση λαϊκής τέχνης, υποκουλτούρα
- **Γλωσσική υποβάθμιση/λεξιπενία**
- **Πολιτιστική αλλοτρίωση** /ξενομανία/ σύνδρομο πολιτιστικής κατωτερότητας/ανωτερότητας-προγονοπληξία/ αλλοίωση γλώσσας/ πολιτισμική στασιμότητα/ πολιτιστική ομοιομορφία/ πολιτιστικός ιμπεριαλισμός ισχυρών κρατών/διάβρωση αισθητικής / πολιτισμική εισβολή/ άκριτος μιμητισμός , ξενόφερτα πολιτιστικά στοιχεία
- **Στείρος τεχνοκρατισμός** – παραγκωνισμός πνευματικών / πολιτιστικών διεργασιών
- **Εμπορευματοποίηση αθλητισμού.**
- **Πολιτιστικός ιμπεριαλισμός ισχυρών χωρών** στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης του σύγχρονου πολιτισμού
- **Απώλεια των βασικών στοιχείων για τη ζωή/διαταραχή κλιματικών συνθηκών/αισθητική παραμόρφωση τοπίου/ αλόγιστη παρέμβαση του ανθρώπου στο περιβάλλον.**

ΕΘΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- Παράδοση Γ´
- Εθνισμός- πατριωτισμός / φιλοπατρία Γ´
- Εθνική αγωγή Γ´

Έθνος: μια ευρύτερη κοινότητα ανθρώπων που έχουν πολλά κοινά και συνεκτικά στοιχεία (γλωσσικά, φυλετικά, ιστορικά κ.ά.).

- **Καλλιέργεια εθνικής συνείδησης** / αγώνας για διασφάλιση εθνικής ακεραιότητας/εθνική ομοψυχία/εθνική αυτογνωσία / ιστορική μνήμη – ιστορική παρακαταθήκη. Ενίσχυση της εθνικής συνείδησης και ενδυνάμωση του εθνικού φρονήματος, σε μια εποχή που απειλείται τόσο η ακεραιότητα μας από ξένες επιβουλές όσο και η πολιτισμική μας ταυτότητα (γλωσσική αλλοίωση, άκριτη υιοθέτηση ξενόγλωσσων στοιχείων, απομάκρυνση από παραδόσεις και θρησκευτική συνείδηση), γιατί οι ισχυροί δεισδύουν πολιτιστικά με τα σύγχρονα μέσα.
- **Παράδοση:** πηξίδα του μέλλοντος, ό, τι έχει δοκιμαστεί και είναι διαχρονική και σταθερή αξία.
- **Ανάγκη διαιώνισης του γνήσιου ελληνικού πνεύματος.** Ο Ελληνισμός, με την προσφορά του στον Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πολιτισμό, έκανε τον κόσμο πιο ανθρώπινο καταγγέλλοντας την αυθεντία και τον ολοκληρωτισμό (Οικουμενικός πολιτισμός).
- Αναγκαία προβάλλει η **διαφύλαξη της πολιτιστικής ταυτότητας** του λαού, που προσδιορίζει τη φυσιογνωμία του, τον ξεχωριστό τρόπο σκέψης, οργάνωσης και αντίληψης του κόσμου, στοιχεία που τον διαφοροποιούν από τους υπόλοιπους. Συμβάλλουν: ο **πατριωτισμός** (φιλοπατρία, εθνισμός), το υψηλό συναίσθημα αγάπης προς την πατρίδα και ό, τι αυτή εκφράζει (ζωτικό χώρο, ήθη - έθιμα, γλώσσα, ιστορία κ.ά.), η γνώση της **Ιστορίας** («φως της αλήθειας, μάρτυρας των καιρών, δάσκαλος της ζωής») και των εθνικών θεμάτων (σύνδεση παρελθόντος με παρόν και μέλλον, αίσθηση ιστορικής συνέχειας).

Εθνικισμός- ιμπεριαλισμός Γ΄
Νεοέλληνες-χαρακτηριστικά Νεοελλήνων Γ΄

- **Επεκτατικές-ιμπεριαλιστικές βλέψεις κρατών / άμβλυση εθνικής συνείδησης /** εθνική απομόνωση-εθνικός παραγκωνισμός αδύναμων κρατών/ έξαρση εθνικιστικών κινήσεων / εθνική αλλοτρίωση / όξυνση δημογραφικού προβλήματος /δημιουργία εθνικιστικών αντιλήψεων /υποδαύιση εθνικισμού /εξώθηση λαών σε ακρότητες και πολεμικές συρράξεις /περιχαράκωση έθνους στα στενά του όρια.
- **Δημογραφικό πρόβλημα:** υπογεννητικότητα ή υπερπληθυσμός.
- **Αποφυγή προγονολατρίας** που δεν ευνοεί την εξέλιξη, αντίσταση στη μυθοποίηση του παρελθόντος που γεννά έχθρες, μίσση και αλληλοσπαραγμούς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αναβίωση εθνικιστικών τάσεων. **Απομάκρυνση από τον εθνικό ναρκισσισμό** (περιούσιος λαός) και την **εθνική ομφαλοσκόπηση** που ενισχύει τον απομονωτισμό ενός λαού (εθνοκεντρισμός)/ άμβλυση εθνικής συνείδησης/ εθνική αλλοτρίωση.
- **Έξαρση εθνικιστικών κινήσεων / δημιουργία εθνικιστικών αντιλήψεων /υποδαύιση εθνικισμού /εξώθηση λαών σε ακρότητες και πολεμικές συρράξεις /περιχαράκωση έθνους στα στενά του όρια.**

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- **Παγκοσμιοποίηση- οικουμενισμός (υγιής) Γ΄**
- **Ειρήνη Γ΄**
- **υπερεθνικοί οργανισμοί (ΟΗΕ) Γ΄**
- **Ελλάδα και Ευρωπαϊκή ένωση Γ΄**
- **Ευρωπαϊκή διάσταση παιδείας Γ΄**

- **Ειρηνική συνύπαρξη και συμβίωση των λαών** (όχι ξενοφοβία ούτε ξενολατρία) στο πλαίσιο υπερεθνικών οργανισμών (και της Ευρωπαϊκής Ένωσης), γιατί αυτή χαρίζει ασφάλεια και πρόοδο. Καλλιέργεια οικουμενικής συνείδησης και εδραίωσης της ειρήνης – ειρηνική συνύπαρξη λαών / τήρηση παγκόσμιας νομιμότητας/διακρατική συνεργασία /υγιής κοσμοπολιτισμός /σύμφιξη διακρατικών σχέσεων / ενίσχυση κρατών-μελών / γεφύρωση αντιθέσεων των λαών.
- **Διευκόλυνση της επικοινωνίας των λαών**, έντονη αλληλεπίδραση και προσπάθεια δημιουργίας ενός υγιούς **κοσμοπολιτισμού** (διεθνισμός) που θεμελιώνεται με τη διαφύλαξη της ιδιαίτερης εθνικής ταυτότητας και όχι με την ισοπεδωτική αφομοίωση στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης της αγοράς. Προκύπτουν πολλές δυνατότητες από την **παγκοσμιοποίηση** (ασφάλεια, ανταλλαγή ιδεών, οικονομικά κίνητρα).
- Οι **παγκόσμιοι οργανισμοί** και οι **οργανώσεις** οφείλουν να προσπαθήσουν από κοινού να επιλύσουν **οικουμενικά προβλήματα** (οικολογικά, ναρκωτικά, εξοπλισμοί) και να βοηθήσουν τους υπανάπτυκτους λαούς να ξεφύγουν από το οικονομικό και πολιτικό τέλμα. Ακόμα, απαιτείται **προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και **καλλιέργεια της ανθρωπιάς**, ανεξαρτήτου χρώματος, φυλής και θρησκείας.

- **Πόλεμος Γ΄**
- **Εθνικισμός- ιμπεριαλισμός Γ΄**
- **Νοσηρός οικουμενισμός Γ΄**

- **Αντιμετώπιση των τοπικών συρράξεων και διενέξεων, που ταλαιπωρούν την ανθρωπότητα και καθιστούν την ειρήνη επισφαλή.** Αντίσταση στο δόγμα «*αν θες ειρήνη, παρασκευάζε πόλεμο*». Περιορισμός της εκμετάλλευσης των αδύνατων λαών από τους ισχυρούς. Εκτενέστερος και ουσιαστικός διεθνής διάλογος και άρνηση των σχέσεων υπεροχής - υποτέλειας.
- **Επεκτατικές-ιμπεριαλιστικές βλέψεις κρατών.**

- Σεβασμός στο διεθνές δίκαιο και άμβλυση του δικαίου της πυγμής, της αλαζονείας και της μυστικής διπλωματίας που ταπεινώνει τον αντίπαλο. Ο πόλεμος είναι αποτρόπαιος και απάνθρωπος, αλλά είναι προτιμότερος ένας δίκαιος πόλεμος από μια ατιμωτική ειρήνη.
- **Ισοπεδωτικός χαρακτήρας παγκοσμιοποίησης / χαρακτήρας παγκοσμιοποίησης που καταργεί την πολιτισμική ιδιαιτερότητα του διαφορετικού / παγκόσμιος ανταγωνισμός / τα αδύναμα κράτη αποτελούν τον ουραγό των ισχυρών / υποτέλεια αδύναμων χωρών / ενίσχυση των δυνατών σε βάρος των αδυνατών (αποκλεισμός, επιβολή υλικού τρόπου ζωής και εμπορευματοποίηση) εθνική απομόνωση-εθνικός παραγκωνισμός αδύναμων κρατών.**
- **Προσπάθεια καταπολέμησης θρησκευτικού σκοταδισμού / φονταμενταλισμού.**

ΠΗΓΕΣ

- Ευχαριστούμε τον κ. Παντόπουλο για τις πολύτιμες συμβουλές του για τη διδακτική της έκθεσης.

το video ΕΚΘΕΣΗ Β' και Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ / Τεχνική γραφής | Φορείς αγωγής για τρόπους αντιμετώπισης / Πρόγραμμα My name is Teacher

<https://www.youtube.com/channel/UC8v2YS9wKxAYV1KLKNt87wA>

- Γ. Ν. Δαρδιώτης, Μια μέθοδος προσέγγισης του μαθήματος της έκθεσης, Θεσ/νίκη 1995.
- Δ. Κ. Φαρμάκης, Μεθοδολογία Έκθεσης, Εκδ. Ζήτη, Θεσ/νίκη 1989.
- Αργ. Ματακιάς, Δοκίμια Εκθέσεων, Εκδ. Πελεκάνος.
- Γ. Ν. Μπατζίνας — Δ. Β. Λούλος, Έκφραση -Έκθεση γ' ενιαίου λυκείου, Εκδ. Ζήτη, Θεσ/νίκη 2001.
- Σ. Κ. Κούτρα-Υπ. Ζουρούδη, Έκφραση-Έκθεση Γ' Λυκείου, Εκδ. Σαββάλας, Αθήνα 2001.
- Κ. Γκορόγια - Ειρ. Μαστρομανώλη, Αόγος και Έκφραση, Εκδ. Σαββάλας, Αθήνα 2001.
- Ειρ. Τσαγκαράκη, Έκφραση -Έκθεση, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000.
- Δ. Β. Λούλος -Γ.Ν. Μπατζίνας, Έκφραση -Έκθεση α Λυκείου, Εκδ. Ζήτη, Θεσ/νίκη 1998.
- Παν. Οικονόμου – Κ. Παπαϊωάννου, Η Νεοελληνική Γλώσσα και Έκθεση στο ενιαίο λύκειο, Τομ. Α, Β, Εκδ. Πατάκη.
- Τ. Κωστάλα, Λόγου Σπουδή, Τομ. Α', Εκδ. Σαββάλας.
- Σ. Κούτρα, Έκφραση Έκθεση, Εκδ. Σαββάλας.